

Valentín Šefčík

Abeceda, z vreca von!

Pracovný zošit

Metodické poznámky (1. verzia)

© 2014, AITEC, s. r. o., Bratislava

Všetky práva vyhradené.

Autor ©

Valentín Šefčík

Ilustrácie ©

Mgr. Edit Sliacka

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Katarína Škorupová

Jazyková úprava

Mgr. Katarína Škorupová

Vydal ©

AITEC, s. r. o.

Slovinská 12

821 04 Bratislava

v roku 2013

www.aitec.sk

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať bez súhlasu majiteľa práv.

METODICKÉ POZNÁMKY K PRACOVNÉMU ZOŠITU ABECEDA Z VRECA VON!

Samotný názov pracovného zošita prezrádza, že bol navrhnutý a zostavený na účely primárneho vzdelávania, keď sa deti oboznamujú so slovenskou abecedou a poznávajú jednotlivé písmená. Prvotne im na tento cieľ slúži šlabikár a pracovný zošit k šlabikáru. Všetko základné a dominantné pri výučbe a prvých kontaktoch s písmenami a abecedou zabezpečujú práve tieto ťažiskové publikácie. Ponuka doplnkových podporných publikácií je však tiež veľmi dôležitá a práve pracovný zošit *Abeceda, z vreca von!* je novým kandidátom, s využitím ktorého sa na 1. stupni základnej školy počíta v širšom rámci.

Pracovný zošit *Abeceda, z vreca von!* je koncipovaný ako doplnkový pracovný zošit. Pomáha prvákovi pri poznávaní a osvojovaní tvarov písmen písanej a tlačenej abecedy. Je však vhodný na prácu v prvom aj druhom ročníku, na prácu v školskom klube i na domácu prípravu. Konceptne sa zameriava na prácu s tvarmi písmen, s textom i na posilňovanie zrakovej pamäti a pozornosti.

Celým zošitom deti sprevádza čarodejník Abecedko, sova Hermína a pavúčik Emil, ktorý sa schováva na každej dvojstrane. Pomáha tak deťom zdokonaľovať pozorovacie schopnosti.

Zošit má stálu štruktúru, písmená sú zoradené abecedne, strany na seba nenadväzujú a dajú sa použiť v ľubovoľnom poradí podľa individuálnych potrieb dieťaťa. Vďaka stálej štruktúre strán sa dieťa veľmi rýchlo naučí so zošitom pracovať aj samostatne. Na začiatku práce s každým písmenom je motivačná báseň. V básni sa viackrát objavuje písmeno, ktorým sa bude dieťa na danej strane, resp. dvojstrane zaoberať. Tieto písmená sú zvýraznené, dieťa s nimi pracuje podľa pokynov dospelého, či už rodiča, alebo učiteľa.

Pracovný zošit obsahuje úlohy, v ktorých si deti nacvičia písanie správnych tvarov písmen, úlohy na prácu s textom, precvičenie pravo-ľavej orientácie, vnímanie detailov a ďalšie, ktoré pomáhajú dieťaťu lepšie zvládnuť prácu v prvom ročníku, no sú užitočné aj pri opakovaní v druhom ročníku alebo kedykoľvek, keď si dieťa osvojuje či zdokonaľuje zručnosti písania a čítania. Významným prvkom sú milé a vtipné ilustrácie Edit Sliackej, ktoré korešpondujú s textom a rozvíjajú kompetencie potrebné na rozvoj čitateľskej gramotnosti. Na každej strane, respektíve dvojstrane deti v úlohách pracujú popri riešení danej úlohy aj s textom básne a ilustráciou.

Na konci práce s každým písmenom je zaradená úloha na sebahodnotenie, kde si majú deti vyfarbiť smajlíkov, tematicky vždy prepojených s ilustráciou a textom básne na danej strane, respektíve dvojstrane.

Medzi opakujúce sa prvky strany patrí aj krátka forma abecedy, ktorá sa nachádza v spodnej časti strany. Deti môžu podľa zadania učiteľa alebo rodiča s týmito písmenami pracovať, písmená si ľubovoľne vyfarbovať podľa toho, ktoré písmená už poznajú, ktorú časť abecedy si už osvojili a podobne. Podvedome si tak osvojujú poradie písmen krátkej formy slovenskej abecedy.

Príjemnú, zaujímavú a tvorivú prácu s pracovným zošitom **ABECEDA Z VRECA VON!** vám praje autor a redakcia vydavateľstva.

ČO SA NÁM V PRACOVNOM ZOŠITE PRAVIDELNE OPAKUJE

Prvé osobnejšie zoznámenie s pracovným zošitom prichádza hneď po otvorení zošita, keď sa dieťaťu do zorného poľa dostáva druhá strana obálky. Báseň *Ahoj deti, ahoj všetci...* zoznamuje deti s faktom, že ABECEDA v tomto zošite nebude osamotená a sprevádzať ju bude kamarát detí čarodejník Abecedko – postavička, ktorá predstavuje jednotlivé písmená na ceste zošitom, múdra sova Hermína, šikovný pavúčik Emil, ktorý sa rád schováva a občas treba poriadne zaostriť zrak, aby sme ho na stránke našli, i malé nezbedné myšky, ktorých prítomnosť úsmevne dotvára jednotlivé strany.

- Každé písmeno je predstavené veselou básničkou. Básnička je doplnená ilustráciou, ktorej téma sa spolu s témou básne tiahne jednotlivými úlohami, v ktorých deti pracujú s daným písmenom.
- Pri každej básničke Abecedko vyzýva deti, aby zakrúžkovali jednotlivé práve preberané písmená.
- V prvej úlohe po básničke si deti precvičia písanie písaných tvarov jednotlivých písmen.
- Posledná úloha pri každom písmene je zameraná na selekciu práve preberaného písmena a jeho vyfarbenie v sieti ďalších písmen, po čom sa deti sústredia na identifikáciu tých písmen, ktoré už poznajú.
- Písmená, ktoré už deti identifikovali a vyfarbili, následne prepíšu do riadkov, pričom ich podľa zadania učiteľa alebo rodiča (podľa individuálnych potrieb dieťaťa) môžu napísať tlačeným alebo písaným písmom.
- Záverečná úloha pri každom písmene je zameraná na sebahodnotenie. V tejto úlohe deti najprv s pomocou učiteľa, neskôr samy hodnotia svoj výkon a úspešnosť, no i to, ako sa im práca s písmenom páčila. Tu je dôležitá pomoc učiteľa, resp. dospelého. Deti vyfarbia smajlíkov – ohodnotia sa podľa kategórie zadanej učiteľom (výkon, úspešnosť, miera zvládnutia typu úlohy...). Postupne sa učia ohodnotiť svoju prácu i mieru zaujatia samostatne.
- Tretia vnútorná strana obálky môže byť počas celej práce s pracovným zošitom užitočnou pomôckou pre rodiča i učiteľa určená na identifikáciu prvej hlásky či písmena v danom slove. Pracujeme pritom so slovami z básnických textov v zošite, takže zároveň učíme deti čítať s porozumením a tvorivo pristupovať k básnickému textu.

Pracovný zošit *ABECEDA Z VRECA VON!* obsahuje viac typov úloh. Špecifickou skupinou sú divergentné úlohy označené skratkou **(DÚ)**. V týchto úlohách je možné nájsť viacero riešení, neexistuje iba jedno jediné správne riešenie. Ak si v týchto typoch úloh dieťa niečo navyše dopíše, dokreslí, nehodnotíme prácu ako chybnú, ale ako prejav tvorivosti, ktorú v práci dieťaťa oceníme. V metodických poznámkach ponúkame navyše úlohy na doplnenie, ktorými môžete vhodným a veku primeraným spôsobom ozvláštniť prácu detí s pracovným zošitom v škole, v družine i doma.

PÍSMENO A

Báseň: Porozprávame sa s dieťaťom o texte básne. Ponúkame zopár námetov na prácu s textom. Ako sa volá hlavný hrdina našej básničky? Porozprávajme sa o situácii, v ktorej sa ocitol Alfonz. Ako by sme mu mohli pomôcť? Čo je to Antarktída? Pomáhajú arašidy liečiť angínu? Čo asi jedol Alfonz, keď ochorel na angínu?

1. Prvá úloha je pri každom písmene rovnaká, inštrukcie a ciele pri práci s ňou teda nebudeme zbytočne opakovať.
 2. Dieťa vyzveme, aby pomenovalo veci na obrázku. Následne má slovne zhodnotiť a vybrať, ktorá z pomenovaných vecí nedokáže pomôcť vtedy, keď je človek chorý.
- Doplňujúca úloha** (sluchová analýza): V ktorom z týchto slov počuješ hlásku A?
3. Úlohou je vpísať veľké tlačené písmená A podľa vzoru do pripravených trojuholníkov a potom vyfarbiť trojuholníky, do ktorých dieťa písmeno A doplnilo.
 4. **(DÚ)** Na obrázku je schovaných desať písmen A a úlohou je nájsť a vyznačiť všetky. Ak dieťa nájde a dokreslí aj ďalšie písmená, oceníme jeho vynaliezavosť.
 5. **(DÚ)** V tejto úlohe majú deti dopísať písmeno A podľa vzoru. Ponecháme im slobodu rozhodovania pri tvorivom riešení úlohy a možno nás prekvapí, koľko riešení deti nájdu.

PÍSMENO B

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? V ktorom meste býva? Čo najradšej jedáva? Čo má napísané na tričku? Aký šport má najradšej? Skús nášho hrdinu pomenovať inými menami začínajúcimi na písmeno B.

2. Úloha sa zameriava na sluchovú analýzu. Pomenovaním a vyslovením každého slova podľa obrázkov majú deti zistiť, v ktorom slove sa nachádza hlásku B. Vyfarbia ten obrázok, v pomenovaní ktorého sa táto hlásku nachádza.
3. V úlohe si deti precvičia postreh. V obrázkoch sú ukryté písmenká B. Úlohou detí je nájsť ich a vyznačiť ľubovoľnou farbou. Pozor, písmenká sa môžu nachádzať v ľubovoľnej polohe!

Doplňujúca úloha: Dokresli do obrázkov aj iné písmená B. Porozmýšľaj, čo ešte môže pripomínať písmeno B.

4. Každý balón na obrázku má inú veľkosť. Deti majú vybrať najmenší balón a napísať doň malé tlačené b a potom vyberú najväčší a doňho vpíšu veľké tlačené B. Do ostatných balónov nakreslia tváričky.
5. V tejto úlohe majú deti do obrázka dokresliť chýbajúce časti. To znamená bránku, písmeno B na drese a futbalovú loptu. Ak dokreslia niečo navyše, ich tvorivosť len oceníme.

PÍSMENO C

Báseň: Ako sa volá hlavná hrdinka básničky? Čo chcela Cecília kupovať? Čo myslíš, prečo Cecília zablúdila práve do cukrárne? Čo všetko sa dá ešte nakúpiť v obchode OVOCIE – ZELENINA? Čo všetko sa v tomto obchode kúpiť nedá? (Podporujeme tvorivé myslenie a odpovede môžu byť aj nezmyselné napr.: lepidlo na oheň, slúchadlá na oči...)

2. Správne pomenovanie jednotlivých druhov nakreslenej zeleniny zohráva kľúčovú rolu. Dôležité je tiež pamätať si, ktoré druhy boli spomínané v básničke (prípadne môžeme báseň prečítať ešte

Metodické poznámky

raz) a spojiť ich čiarou s nákupnou taškou. V druhej časti úlohy nám majú vzniknúť slová: CITRÓN, CESNAK, CUKETA.

3. Dva na prvý pohľad rovnaké obrázky sa líšia desiatimi malými odlišnosťami. Úlohou je nájsť ich a vyznačiť. Deti majú tieto úlohy veľmi rady, môžeme ich ňou motivovať, je to taká úloha za odmenu.

4. Úloha je zameraná na farebné stvárnenie vlastnej predstavy torty a rozvoj matematických predstáv pri dokresľovaní takého počtu sviečok, koľko má dieťa rokov.

PÍSMENO Č

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Vieš, čo je to čevapčiči? Prečo Čestmíra zlostí váha? Keď sa lúči so sladkosťami hovorí: „Čau, čau...“ Akými inými pozdravmi by sa Čestmír ešte mohol lúčiť?

2. Pri sluchovej analýze tri zo štyroch slov (podľa obrázkov) obsahujú hlásku Č. Do prázdneho okienka pod zakrúžkované obrázky má dieťa zapísať písmeno Č. Slovo POČÍTAČ je špecifický prípad, pretože obsahuje dve hlásky Č.

PÍSMENO D

Báseň: Videli ste už niekedy v skutočnosti živého dinosaura? Prečo nie? Je jasné, že Dodo vie dobre dupať. Pri ktorej činnosti by to mohol využiť? (tanec, robenie jamky na guľôčky, pochodovanie atď.) Ako by sa volal ešte menší dinosaurus? (Dodko...) A ako by sa mohol volať najmenší dinosaurus? (Dodík, Dodúšik, Dodulienko...)

2. Vyfarbenie obrázka podľa zadania by pre dieťa nemalo predstavovať problém.

3. Táto úloha je vhodná na rozvoj pravo-ľavej orientácie. Dve polienka sú rovnaké. Úlohou je nájsť ich a zakrúžkovať. Pri riešení je dôležité vysvetliť, že nás na polienkach zaujíma nielen farebné radenie jednotlivých písmen, ale aj ich správna či nesprávna orientácia.

PÍSMENO Ď

Báseň: Kto je hlavným hrdinom básničky a ako sa volá? Prečo nazývame ďatľa Ďura priateľom z lesa? Kedy hovoríme, že ďateľ klope? Čo to znamená: „byť chrobáčikom na stope“? Vieš, že ďatľa nazývame aj lekárom našich lesov? Prečo?

2. Úloha na precvičenie jemnej motoriky.

3. Z troch nakreslených ďatľov je iba jeden ten správny a úlohou je určiť ho a vyfarbiť. Ostatným dvom ďatľom dá dieťa mená začínajúce sa na Ď (Ďodko, Ďusko, Ďafinko atď.)

PÍSMENO Dz

Báseň: Prečo asi nemá kominárik v básničke meno začínajúce na Dz? Skús mu dať meno, ktoré by mu podľa teba pristalo. Keďže môžeš s kominárikom odcestovať do cudziny, skús si vybrať krajinu, kde by sa ti páčilo a chceš ju navštíviť.

2. Deti dokreslia lyžicu na tanier, ktorý patrí kominárovi, a podľa obrázka môžu zdôvodniť, aké jedlo je na tanieri.

3. Výsledkom tejto úlohy sú tieto slová z básničky: dziny, sadza, cudzinec. **Pomôcka:** Pred vyriešením úlohy poradíme deťom, aby si ešte raz prečítali báseň.

PÍSMENO DŽ

Báseň: Na akom aute sa vozí hlavný hrdina básničky? S kým sa najradšej hráva a kde? Prečo slony nepotrebujú na pitie džúsov slamku? Ktoré iné zvieratá by sa mohli v džungli naháňať so slonmi?

2. Úloha vhodná na zdokonalenie postrehu a zopakovanie správneho písania všetkých štyroch verzii spoluhlásky *Dž*. Úloha vhodná aj na diagnostiku. **Poznámka:** Je dôležité si uvedomiť, že s týmto typom úlohy môžu mať problém deti s dyslexiou.

PÍSMENO E

Báseň: Ako sa volá hlavná hrdinka básničky? Čo Ela doteraz vôbec nevedela? Kde rastú egreše? (na zemi, pod vodou, na kríku, na strome...) Aké iné ovocie ešte rastie v záhrade? Skús napodobniť Elu, ako breše, keď jej chutí. A teraz ju skús napodobniť, keď jej nechutí.

2. Táto úloha má tri časti. V prvej sa dieťa nájde a podčiarkne slová, ktoré sa začínajú na *E, e*. V druhej časti dieťa nakreslí ovocie z básničky, teda egreše. (Pri tejto úlohe je vhodné mať pripravené ilustrácie egrešov, nie každé dieťa si hneď vybaví ako egreš vyzerá.) V tretej časti úlohy si vyberie slovo z básne a napíše ho do riadka. (Podľa potreby a individuálnych potrieb dieťaťa si môže opísať viac ľubovoľných slov podľa zadania dospelého.)

3. Úloha zameraná na rozvoj pozorovacích schopností. Dieťa môžeme najprv upozorniť na jednotlivé detaily, pomocou ktorých identifikujú tieň psíka.

4. V spleti čiar sa nachádza niekoľko písaných písmen *e*. Úloha určená na nácvik písania správneho tvaru písmena.

PÍSMENO F

Báseň: Z čoho sa Fero teší? Predstav si, že si na Ferovom mieste. Čo by ťa viac potešilo – fujara alebo formula? Do ktorých hudobných nástrojov môžeme fúkať? Skús vymenovať dopravné prostriedky v poradí od najpomalšieho po najrýchlejší: raketa, autobus, formula, bicykel.

2. Podľa pokynov dieťa vyfarbí jednotlivé formuly danými farbami.

3. Pospájanie a otočenie písmen sú základom tejto úlohy. Deti majú farebne odlišiť každé písmeno *F* inou farbou. V druhej časti úlohy určia presný počet týchto písmen.

4. (DÚ) Dieťa má niekoľko možností, ako danú úlohu riešiť. Oceníme, ak nájde aj viac riešení.

PÍSMENO G

Báseň: Koľko snehových gúľ musí Gabika vytvoriť, aby postavila snehuliaka? Čo by snehuliak mohol držať v ruke namiesto metly? (môžu byť aj bláznivé riešenia, napr.: vysávač, rebrík, počítač, fľaša s mliekom...) Spočítaj, koľko gaštanových gombíkov má snehuliak na každej guli. Čo by mohla Gabika použiť ako gombíky, keby sa jej minuli gaštany? (jablká, slivky, kamienky...)

2. Úloha vhodná na rozvoj matematických predstáv. Deti dokresľujú gaštany do snehových gúľ.

3. Tvár na obrázku obsahuje 6 písmen *G*. Pozor, niektoré sú otočené alebo ležia. Pri prepisovaní písmen na druhý obrázok môžu deti zrkadlovo otočené písmená napísať v správnom tvare, nepovažujeme to za chybu.

4. V tejto úlohe majú deti dokresliť gombíky, hrniec, mrkvu a metlu na obrázok snehuliaka. Ak sa im páči ozdobiť snehuliaka aj inými vecami, pokojne to môžu urobiť.

5. Deti majú v tejto úlohe zistiť, aký zvuk vydáva húska. A tento zvuk GÁ dopíšu do bublín.

PÍSMENO H

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina našej básničky? Kde pracuje? Čo rád robieva? Ako by sa mohla volať horárka, aby sa jej meno začínali na *H*? (Hanka, Helenka, Hedviga, Henrieta, Hortenzia...) Prečo sa horár s horárkou v zime nikdy nehádajú?

2. (**DÚ**) Symbolom lásky je bezpochyby srdiečko. Ale ponechajme deťom voľnosť a dajme sa prekvapiť, ako môže podľa nich vyzeráť symbol lásky.

3. **Doplňujúca úloha:** Uved' aspoň tri prípady, kedy používaš rebrík.

4. Táto úloha je hrou, v rámci ktorej je potrebné nájsť cestu od horára ku horárke. Cestu si dieťa vyfarbí. Do nevyfarbených políčok napíše veľké tlačené *H*.

PÍSMENO CH

Báseň: Čím je známy chameleón? Prečo žasnú maliari? Prečo je chrústik smutný? Ktoré iné zvieratá sú ešte krásne sfarbené? (páv, papagáj, bažant, akváriové rybičky, motýle...)

2. V tejto úlohe majú deti vyfarbiť chameleónov danými farbami. Pre lepšiu názornosť odporúčam deťom premietnuť krátke ukážky zo života chameleóna, ktoré sú voľne prístupné na portáli www.youtube.com po zadaní kľúčového slova – Super Chameleon.

3. Úloha na prácu s textom a nácvik písania.

PÍSMENO I

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Kde Ivan trávi v lete veľa času? Na čo Ivan zabudol? Prečo nie je dobré a zdravé tráviť veľa času pri počítači? Aké hry sa deti rady hrajú v lete? Čo Ivan potrebuje, aby vyzeral ako Indián?

2. V tejto úlohe budú deti hľadať, s kým si Ivan píše. Cestičky si môžu vyznačiť farebne.

3. V krivkách sú ukryté písané písmená *I, i*. Úloha na nácvik písaných tvarov písmen.

4. IVAN a IVANA sú dve slová, ktoré budeme hľadať vo štvorci z písmen. Pozor, iba zľava doprava a zhora nadol. Slová si môžu preškrtnúť alebo zakrúžkovať. Spolu ich je 6.

PÍSMENO J

Báseň: Ako rozoznáme jazvečíka a vlčiaka? Čím sa líšia? Podľa čoho môžeme poznať, že prišla jar? Koľko zvieratiek je spomenutých v básničke? Vymenuj tri zvieratká, ktoré môžeme vždy vidieť s príchodom jari.

2. **Doplňujúca úloha:** Meno jazvečíka už poznáme. Skúsme ešte dať meno jašterici (Júlia, Jolanka, Janka, Jarmila, Judita, Jozefína...), ježkovi (Jožko, Jurko, Janko...) a jeleňovi (Jonáš, Július, Jaroslav...)

3. **Doplňujúca úloha:** Ku každému obrázku sa pokúsme vymyslieť nadpis, ktorý vystihne situáciu na obrázku.

PÍSMENO K

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Čo myslíš, prečo je kráľ Kazimír smutný, čo sa mu mohlo stať? Na karneval sa aj tancuje. Vytvor zvieracie dvojice, ktoré budú spolu tancovať. Vymenuj tie zvieratká z básničky, ktorých názov obsahuje viac než jedno k.

2. Doplnujúca úloha: Ku každej veci, ktorú má kráľ na hlave, skús nájsť slovo, ktoré s ním priamo súvisí. Napr.: jablko – strom, šálka – čaj, koruna – kráľ, žaba – rybník, lopta – futbal...

3. Doplnujúca úloha: Zakrúžkuj to zvieratko, ktorého názov obsahuje najviac hlások.

4. V tejto úlohe je potrebné pospájať body od 1 do 10 a vznikne obrázok zvieratka. To si môžu deti vyfarbiť podľa svojich predstáv. V druhej časti má dieťa napísať názov zvieratka. Je ľubovoľné, či to bude písaným, alebo tlačeným písmom. Môže to byť dosť náročná úloha, pretože slovo KORYTNAČKA sa skladá z desiatich písmen. V škole ho môžeme spolu s deťmi najprv napísať na tabuľu a následne prepísať do zošita. Doma na papier alebo do zošita.

PÍSMENO L

Báseň: Prečo je hlavný hrdina básne šibal? Aké povolanie sa mu páči? Prečo sa bábiky usmievajú? Páčilo by sa ti, keby ťa lekári liečili tak ako Lacko? Lacko nahradil lieky lentilkami. Čím by mohol nahradiť sirupy a injekcie?

2. Doplnujúca úloha: Z písmen slova LENTILKY vytvor nové slová. Napr.: LEN, TY, LET, LENKY...

3. Doplnujúca úloha: Vieš, kedy vzniká dúha?

4. Dieťa pomenúva veci na obrázkoch a ku každému napíše začiatkové písmeno pomenovania danej veci. Ak ešte niektoré z písmen nepozná, nemusí ho písať. To isté platí aj pri písaní slov.

Pomôcka: neznáme písmená (alebo aj celé slová) môžeme napísať na tabuľu.

PÍSMENO Ľ

Báseň: Koho sa Ľubka zľakla? Aké meno by mohol mať Ľudožrút? (Ľudo, Žrútisko...) Prečo sa Ľubka Ľudožrúta vôbec nemusí báť? Spomenieš si, či sa niekedy aj tebe niečo nepríjemné alebo strašné snívalo?

2. Doplnujúca úloha: Vymysli tri prípady, kedy sa človek môže preľaknúť.

3. Táto úloha rozvíja orientáciu v spleti písmen. Deti môžu ceruzou na obrázku vyznačiť cestu spájania písmen do slova (Ľubica, cibuľa).

PÍSMENO M

Báseň: Ako sa volá hlavná hrdinka básničky? Ako asi môže podľa teba vyzeráť smiešna stvora? (tri ruky, štyri uši, jedna noha, namiesto zubov ceruzky atď.) Ktorá bytosť vie ešte lietať na metle? Kde je mátoha schovaná? Kde inde by sme si ešte ju mohli schovať?

2. Doplnujúca úloha: Pod obrázok napíš meno mátohy.

3. Táto úloha je zameraná na rozvoj pozorovacích schopností. Vedeť dieťa k hľadaniu rozdielov na obrázku mátohy, chobotnicu do úvahy neberieme.

4. Dieťa má nájsť túto vetu: MILO JE MALÝ.

Metodické poznámky

5. V tejto úlohe má dieťa spojiť obrázky, resp. písmená a čísla a vytvoriť dve slová: MYŠLIENKA a MESTO. **Doplňujúca úloha:** Skúsme hľadať ďalšie slová, ktoré nám môžu vzniknúť ak bude číslo 100 na začiatku slova (napr.: stopa, stolár, stojím, stojan atď.).

PÍSMENO N

Báseň: Na ktorý krúžok by sa mohla Nika v škole prihlásiť? Staň sa teraz hercom/-rečkou a pokús sa zahrať Niku, ktorá pekne prosí, aby mohla ísť na nanuk. Na aký nanuk by si pozval/-a Niku, keby bola tvoja kamarátka?

2. Oceníme tvorivosť dieťaťa v tejto úlohe.

3. Pri vypracovaní úlohy odporučíme deťom, aby si pracovný zošit podľa potreby otáčali.

4. Začiatkové písmená slov sú v červených políčkach. Vetu NIKA SI KRESLÍ si deti napíšu.

5. Obrázková abeceda. Písmená sú nahradené obrázkami. Po správnom dešifrovaní vznikne veta: NIKA MÁ NANUK. **Doplňujúca úloha:** Na tabuľu alebo do zošita si podľa obrázkovej abecedy opačným postupom nakreslime vetu: MAMA MÁ NIKU.

PÍSMENO Ň

Báseň: Je Ňufáčik malý alebo veľký pes? Kde všade by sa Ňufáčik ešte mohol ukryť? Skús napodobniť, ako sa tvári dievčatko, keď sa jej stratí psík? Keď je Ňufáčikovi smutno, hráva sa so susedovou sučkou. Vymysli aj jej meno, ktoré sa začína na Ň?

2. Úlohou dieťaťa je priradiť správne dvojice písmen tak, aby vznikli dve nové slová.

PÍSMENO O

Báseň: Čo musí mať každý správny moreplavec? Aký ostrov by mohol náš moreplavec Oto okrem ostrova orgovánov ešte objaviť? (ostrov obchodov, ostrov obilia, ostrov oblakov, ostrov oblekov, ostrov oblúd, ostrov oblievačov atď.) Akú farbu majú orgovány na ostrove? Môže mať orgován aj inú farbu?

2. **Doplňujúca úloha:** Zahraj, ako si náš moreplavec Oto pláva po mori.

3. **Doplňujúca úloha:** Preškrtni veci, ktoré na stavbu nepotrebujeme a vysvetli prečo.

4. **Pomôcka:** Aké zvieratka žijú vo vode a pri nej? (ryba, žaba, bocian, rak, kačka...) **Doplňujúca úloha:** Zakrúžkuj to zvieratko, ktoré obsahuje písmeno O.

5. **Doplňujúca úloha:** Každé zakrúžkované slovíčko vyfarbi inou farbou.

PÍSMENO Ô

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Ktorý ročník navštevuje? Pomenuj Ondrejovho koníka. Prečo je kôň rýchlejší ako kolobežka? (Oceníme aj veselé odpovede, ktoré nedávajú zmysel.) Aké by to bolo, keby sa z našich ciest vytratil všetky dopravné prostriedky a namiesto nich by ľudia jazdili na koňoch?

2. **Doplňujúca úloha:** Na školu nakresli dva malé komíny a z obidvoch namiesto dymu vychádzajú písané písmená ô.

3. **(DÚ)** Dieťa hľadá vokálne a do štvorčeka zapíše ich počet. Je možné, že vyznačí vokálne aj tam, kde ich my nevidíme. Oceníme tvorivý prístup dieťaťa.

4. Doplnujúca úloha: Ak vieš, dopíš k obrázkom dané slovo tlačeným písmom.

PÍSMENO P

Báseň: Skús opísať hlavné znaky, podľa ktorých spoznáme piráta. Pipo našiel poklad. Čo sa asi skrýva v truhlici? Na ostrove rastie palma. Ktoré zviera môže žiť na palme a aké plody na nej rastú? Pomenuj ostrov, na ktorom Pipo pristál.

2. Doplnujúca úloha: Preškrtni všetky obrázky vecí a zvierat, v ktorých pomenovaní počuješ na konci slova inú hlásku ako hlásku *a*.

3. (DÚ) Deti majú vyfarbiť cestu od plachetnice k vlajke. Existuje iba jediná možná cesta. Túto si môžu vyfarbiť jednou farbou. Ostatné prázdne krúžky si môžu preškrtnúť krížikom, štvorčekom, trojuholníkom, vodorovnou či zvislou čiarou, alebo inou vlastnou značkou.

4. Doplnujúca úloha: Zakrúžkuj tie slová, ktoré sa nám dajú rozdeliť na slabiky.

PÍSMENO R

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Porozmýšľaj, ktorý rok máme teraz, a skús zistiť, v ktorom roku vytvoril ráčik rekord v cúvaní, keď vieme, že to bolo predvlani. V akej disciplíne dokážeš ty spraviť rekord? (Môžu to byť aj bláznivé a neskutočné nápady.) Rudko má troch kamarátov, skús ich pomenovať, keď vieš, že sa ich mená začínajú na R. (Riško, Roman, Rado, Robo...)

2. Doplnujúca úloha: Vytvor zo slova RAK nové slová tak, že k slovu na jeho začiatku pridáš jediné písmeno. (M-RAK, Z-RAK, D-RAK, P-RAK, F-RAK, V-RAK) Vedľa vyfarbeného slova RAK nakresli nášho malého ráčika Rudka.

3. Doplnujúca úloha: Každé okienko s číslom vyfarbi farbou podľa toho, z koľkých slabík sa slovo skladá. Dvojslabičné – modrou, trojslabičné – žltou, štvorslabičné – červenou.

4. Veta sa začína červeným krúžkom. **Doplnujúca úloha:** Každé slovo vo vete vyfarbi inou farbou.

5. (DÚ) Čiary rozdelili obrázok na jednotlivé časti. Vyfarbi časti rôznymi farbami, možno vznikne veľmi zaujímavé výtvarné dielo.

PÍSMENO S

Báseň: Aké je zamestnanie hlavnej hrdinky básničky? Kde a kedy najradšej spieva? Ako by sme tete Stele za spev zatlieskali? Ktorú pesničku máš najradšej? Povedz, ktorý vtáčik krásne spieva.

2. Doplnujúca úloha: Niektoré písmená sú schované v listoch stromov. Vyfarbi ich jesennými farbami.

3. Doplnujúca úloha: Ku každému obrázku dokresli malý detail, ktorý sa k nemu hodí. Napr.: k hodinkám remienok, k zemeguli raketu, na stôl vázu, k srdiečku šíp...

4. Doplnujúca úloha: Spoj slabiky z rôznych slov na obrázku tak, aby ti vzniklo nové slovo. Vyslov ho. Napr.: KRÁS - NE, MI - SA, KA - SA, PO - TO - KA, SA - MO - TA...

PÍSMENO Š

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Skús povedať, ako šantí Šaňko v škole a čo všetko vystrája? Prečo je Šaňko štrbavý? Ako teraz rozpráva? (šušlavo) Šaňkovi sa páčia čísla. Najradšej má tie, ktoré sa začínajú na š. Ktoré to sú? (štyri, šesť...)

2. Doplnujúca úloha: Vyfarbi okienka so slovami, ktoré pomenúvajú zvieratká.

PÍSMENO T

Báseň: Ktorému športu sa venuje hlavný hrdina básničky? Ako sa Tomáš dostal na strom? Prečo sa mu tam nepáčilo? Ako sa volá atletická disciplína, v ktorej súťažiaci musí z rozbehu 3-krát skočiť čo najďalej a nakoniec doskočí do pieskoviska?

2. Doplnujúca úloha: Tomášovi sa páčia olympijské kruhy. (Názorne ukážeme.) Presne takýmito farbami vyfarbíme písmená v úlohe.

3. Doplnujúca úloha: Povedz, ku ktorému obrázku by patrili slová: TANEČNÍK, TURISTA, TENISTA.

4. Doplnujúca úloha: Povedz, v ktorom meste alebo obci bývaš ty.

5. (DÚ) Deti si môžu do obrázka dokresliť viac kvapiek a teda aj viac dáždnikov.

PÍSMENO Ť

Báseň: Prečo je Ťuki smutná? Aký náklad preváža? (jedlo, tekutiny, stany...) Čoho je na púšti najviac? (piesku) Čoho je na púšti najmenej? (vody) Aké zvieratá ešte môžu žiť v púšti? Koľko hrbov má Ťuki? Sú všetky ťavy jednohrbé?

2. Doplnujúca úloha: Ťuki sa na slnku potí. Do obrázka jej dokresli toľko kvapiek potu, koľko má nôh.

PÍSMENO U

Báseň: Ako sa volá hlavný hrdina básničky? Kde bývajú ufóni? Aké dopravné prostriedky používajú? Porozmýšľaj, ako sa asi volal otec ufónskeho kráľa Ufka Tretieho? Skús vymyslieť, ako by mohla vyzeráť ufomačka.

2. Doplnujúca úloha: Predstav si, že si ufónsky/-a kráľ/-ovná. Ako by si vládol/-la a ako by sa mali tvoji poddaní?

3. Doplnujúca úloha: Kam odleteli odleteli Ufóni? Skús vymyslieť, ako sa volá ich krajina (Ufónia, Ufoland...)

4. Doplnujúca úloha: Pospájaj rovnakou farbičkou ufónov rovnakej farby.

PÍSMENO V

Báseň: Čo o sebe Viki vyhlasoval? Prečo dostal päťku? Zahraj, ako vrabec Viki zaspal na hodine a chrápe. Čo všetko vie vrabec Viki robiť? (lietať, skákať, zobkať, čvirikať...)

2. Doplnujúca úloha: Všetkým vtáčikom, ktoré sa pozerajú doprava, nakresli na hlavu červenú šiltovku.

3. Doplnujúca úloha: Zakrúžkuj všetky slová, ktoré sa skladajú zo štyroch písmen.

4. Doplnujúca úloha: Spoj slovo, ktoré začína písmenom V, so slovom, ktoré sa končí písmenom V najhrubšou čiarou.

PÍSMENO X

Báseň: Ako sa volá hlavná hrdinka básničky? Ktoré zvieratká má rada? Ako sa volá hudobný nástroj, na ktorom rada hrá? Čím chce byť, keď vyrastie?

2. Pomôcka: V tejto úlohe môžu deti spájať jednotlivé písmená malými oblúčikmi.

3. Doplnujúca úloha: Za každým slovom napíš číslo, ktoré označuje, z koľkých písmen sa slovo skladá.

PÍSMENO Y

Báseň: Môžeme snežného muža Yetiho stretnúť v zime alebo skôr v lete? Ako chápeš vetu: *Ypsilon je prak na slová*? Ktoré zvieratká sa spomínajú v básničke? Ktoré zviera ti pripomína Yeti?

2. Doplnujúca úloha: Z komína so žltou strechou vychádza dym, ktorý pripomína Y. Dokresli ho.

3. Doplnujúca úloha: Okienko s najvyšším číslom vyfarbi modrou farbou a s najnižším žltou.

4. Doplnujúca úloha: V každom slove, ktoré napíšeš, podčiarkni Y.

5. Doplnujúca úloha: Dvojice slov vyfarbi rovnakou farbou.

PÍSMENO Z

Báseň: Ako sa volá hlavná hrdinka našej básničky? Kde býva? Aké ročné obdobie prišlo? Aký problém má Zita? Ktoré zvieratká ešte vidíš na obrázku? V ZOO čižmičky pre zvieratká nemajú. Čo by sme mohli poradiť Zite, aby sa zahriala?

2. Doplnujúca úloha: Nakresli Zite čižmičky na nožičky.

3. Doplnujúca úloha: Dokresli pod obláčiky to, čo z nich v zime padá.

4. Jeden z obrázkov obsahuje písmeno Z, ktoré má dieťa nájsť a vyfarbiť. **Doplnujúca úloha:** V druhom obrázku si môže farbičkami vytvoriť čiernobielu kombináciu tvarov, ktorá bude pripomínať sfarbenie zebry Zity.

5. (DÚ): V prvom aj v druhom krížiku vyfarbi to slovo, ktoré sa ti najviac páči.

PÍSMENO Ž

Báseň: Prečo mieri žralok Žigo k doktorovi? Aké žuvačky máš najradšej? Čo je to žltáčka? Ako by mohol lekár pomôcť žralokovi Žigovi?

2. Žuvačkové bubliny obsahujú slová, do ktorých deti dopíšu chýbajúce slabiky. **Doplnujúca úloha:** Vymysli našim myškám mená a napíš aspoň jedno z nich do myškinej žuvačkovej bubliny.

OPAKOVANIE

Záver pracovného zošita je venovaný úlohám, v ktorých dieťa pracuje so všetkými písmenami abecedy a zároveň je pohľadom späť, v ktorom znova ožívajú zvieratká a postavičky z celého zošita. Objavuje sa tu aj nová postava – čarodejník Hromides, ktorý začaroval písmená. A sú to práve deti, kto má celý problém vyriešiť a začarované písmená vrátiť Abecedkovi. Úlohy na posledných stranách sú zamerané na prácu s textom a ilustráciami. Majú byť pre deti hrovou odmenou za prácu v celom pracovnom zošite.

str. 62

1. V tejto úlohe majú deti vyfarbiť vreca, v ktorom je najviac písmen. Dopĺňujúca úloha: Ku každému vrecu napíš počet písmen, ktoré sa v ňom nachádzajú.
2. V tejto úlohe nasmerujeme deti na dve veci. Najprv musia nájsť kľúč k správne prečítaniu troch slov, ktoré sa v úlohe nachádzajú. Ak sa nám to nepodarí zľava doprava, skúsime sprava doľava. Druhou dôležitou vecou je správna identifikácia a vyfarbenie toho, čo Abecedko stratil.
3. Dopĺňujúca úloha: Zahraj sa na čarodejníka Hromidesa a vymysli aj ty čarovné zaklínadlo.

str. 63

1. V tejto úlohe upriamime pozornosť dieťaťa na vreca na pravej strane obrázka, v ktorom sú schované písmená. Práve tieto písmená má dieťa doplniť do básničky.

str. 64

A sme vo finále. Správnym doplnením slov do krížovky dostaneme zaklínadlo, vďaka ktorému zo všetkých zakliatych písmen mizne kliatba a písmená sú opäť všetky medzi nami. Huráááááá!!!